

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/V/KBO/2006/144

BETREFT: Basisonderwijs: Bijdrageregeling voor een sportdag

1. PROCEDURE

1.1 Vragende partij

Ouders van een leerling.

1.2 Antwoordende partij

Stedelijk Basisonderwijs.
Stadsbestuur.

1.3 CZB

Een brief van 18 maart werd ontvangen op het secretariaat van de Commissie zorgvuldig bestuur. Betrokkenen werden op 22 mei 2006 op de hoogte gebracht van de zittingsdag. Op 12 juni 2006 ontvangt de Commissie een nota van de stad Antwerpen.

2. STANDPUNTEN VRAGENDE PARTIJ

Op 15 mei 2006 werden de ouders op de hoogte gebracht dat de school een sportdag organiseert in de Lilse Bergen. Toen de ouders op 18 mei de dochter naar school brachten kleefde er aan de deur van de klas een papier waarop met stift geschreven was dat er 12 euro/kind zou aangerekend worden voor deze sportdag.

In de brief van 15 mei werd geen bedrag meegedeeld. In de maandberichten voor de maand mei werd deze sportdag ook niet aangekondigd. Op de site van de school is er ook geen melding van een activiteit op 19 mei, waar een kostprijs aan verbonden is.

In het schoolreglement is er ook nergens enige indicatie van de te verwachten kosten voor de organisatie van sportdagen buiten de campus terug te vinden.

Wat bovendien meer ergernis opwekt is het gegeven dat de ouders nergens enige transparante uitleg krijgen over waar deze 12 euro aan besteed wordt. Over de inhoud van wat er die dag georganiseerd wordt, is het de ouders ook niets duidelijk gecommuniceerd. De ouders kennen het programma van die dag helemaal niet. Eigenlijk weten ze alleen dat de leerlingen op 19 mei naar de Lilse Bergen gaan. Het lijkt de ouders maar normaal, wanneer men iemand 'last minute' 12 euro laat betalen, men ook enige schriftelijke motivatie geeft over waar dit bedrag aan besteed wordt. Duidelijk gemotiveerde rekeningen en duidelijke communicatie daarover, maken dit soort klachten ongetwijfeld overbodig.

Wat de verzoeker overtuigd heeft om deze klacht schriftelijk te formuleren, is het korte telefoongesprek met de zorgcoördinator vandaag, die stelde dat ze in het gesprek de indruk kreeg dat wij de school 'beschuldigen van oneerlijke praktijken'. De ouders beschuldigen niemand van oneerlijke praktijken, als ze dat doen, zijn ze duidelijk genoeg om dat zo te formuleren. Verzoeker vindt het eerder onfatsoenlijk om dat te moeten horen wanneer er enkel een vraag is naar enige uitleg over wat er die dag gaat gebeuren en waar 12 euro aan besteed wordt. Niemand koopt vandaag de dag toch 'blind'?

Tot slot, en voor de duidelijkheid: het gaat hem niet over 12 euro, die kunnen we betalen, maar het gaat hem om een principe dat hierover duidelijk kan gecommuniceerd worden, dat ouders graag willen weten waar dit soort bedrag aan besteed wordt en niet in het minst dat arresten van de commissie moeten gerespecteerd worden.

3. STANDPUNTEN ANTWOORDENDE PARTIJ

Maximumfactuur – schoolreglement

In het schoolreglement staan volgende bepalingen inzake de kosten opgenomen :

“3.5 Verbruiken op school – inzamelen van gelden

Alle stedelijke scholen hanteren een maximumfactuur voor de verplichte schooluitgaven. Het gaat om kosten voor cultuur, sport, extra muros activiteiten en bijdragen in de klas :

De maximumfactuur werd vastgelegd op: Kleuters 70 euro

De prijzen van deze uitstappen (Zoo, kinderboerderij, workshops, sportdagen...) zijn afhankelijk van de toegangsprijzen en de kosten van het vervoer. In de maandberichten staat steeds de bijdrage vermeld.

De prijzen van de evenementen en uitstappen die vermeld staan kunnen mogelijk aangepast worden.”

Gedurende het schooljaar 2005-2006 werd in de eerste kleuterklas tot op heden, inclusief de sportdag, slechts 14,50 euro aangerekend in het kader van schoolactiviteiten. Dit bedrag overschrijdt de maximumfactuur, zoals voorzien in het schoolreglement, geheel niet.

De uitstap kostte in het totaal bijgevolg 4.837,90 euro voor in het totaal 378 leerlingen, wat neerkomt op 12,80 euro per leerling. 12 euro werd per leerling aan de ouders gevraagd, 80 cent per leerling werd door de school zelf bijgepast. Bijgevolg werd enkel de reële kost van de sportdag aan de ouders doorgerekend.

De ouders vinden dat zij eveneens meer informatie hadden moeten krijgen over de inhoud van de sportdag zelf. Deze informatie hadden zij tijdig kunnen vragen aan de leerkracht van hun kind.

De leerkrachten hadden allen een situatieschets ontvangen waarop de activiteiten waren aangeduid. Voor het overige kon op voorhand niet precies worden gezegd welke activiteiten zouden doorgaan, aangezien dit ook afhankelijk is van de weersomstandigheden. Er kan aan de school niet verweten worden dat de directie hierover niet onmiddellijk verduidelijking kon geven op het ogenblik dat de ouders hiernaar informeerden.

De maandberichten bevatten dan ook slechts de activiteiten en de prijzen die op het ogenblik dat de maandberichten worden opgesteld gekend zijn. Het gebeurt vaker dat hieraan nog iets wordt toegevoegd of veranderd onder invloed van allerlei factoren (een interessant project op korte termijn dient zich aan, de school wil inspelen op de actualiteit, ...).

Het oorspronkelijk maandbericht m.b.t. mei 2006 maakte bij vergissing geen melding van de sportdag, waarvan de datum op dat ogenblik echter wel reeds bekend was. De directie heeft dan ook aan de leerkrachten gevraagd deze activiteit er met de hand bij te schrijven. Vermoedelijk is dit in de klas van het kind van de vraagsteller niet gebeurd. Bovendien werd een aangepast maandbericht uitgehangen op het “meldingsbord”. De ouders blijken dit niet gezien te hebben.

Alleszins wordt in het schoolreglement duidelijk gecommuniceerd aan welke kosten ouders zich kunnen verwachten en waarop deze kosten betrekking hebben. Op dit punt valt aan de school niets te verwijten.

4. ZITTING COMMISSIE

4.1 Datum en uur

12 juni 2006, 14 u

4.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het basisonderwijs.

4.3 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met en artikel 3 van het ministerieel besluit van 27/09/2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Ernest Duys, voorzitter.

Walter Cools, Hilde Timmermans, Raf Verstegen, Jean Dujardin.

4.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

Directeur.

5. ADVIES VAN DE COMMISSIE

5.1 Regelgeving

* 25 februari 1997 - Decreet basisonderwijs

Art. 27. § 1. In de door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde basis-, kleuter- of lagere scholen kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd. Evenmin kunnen bijdragen worden gevraagd voor onderwijsgebonden kosten die noodzakelijk zijn om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

§ 3. Na overleg binnen de schoolraad bepalen de schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de ouders kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend.

*2 april 2004 – Decreet betreffende participatie op school.

Art. 21. Het artikel stelt dat het schoolbestuur overlegt met de schoolraad over onder meer het schoolreglement en de bijdragelijst.

* Omzendbrief BaO 2002/3 van 21 februari 2002 betreffende het zorgvuldig bestuur in het basisonderwijs.

* Omzendbrief GO/2004/03 van 13 juli 2004 betreffende de lokale participatieregeling in het gesubsidieerd onderwijs.

5.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

5.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is rekening houdende met de aangehaalde feiten en de geldende regelgeving.

5.4 Advies

Internationale verdragen, de grondwet en het decreet basisonderwijs voorzien dat er in het door de Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Verder kunnen geen bijdragen gevraagd worden voor onderwijsgebonden kosten die noodzakelijk zijn in het kader van de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen.

Het principe van kosteloos onderwijs betekent niet dat aan de ouders geen geld gevraagd mag worden maar betekent wel dat er geen inschrijvingsgeld gevraagd mag worden en dat ze niet moeten betalen voor datgene wat noodzakelijk is in het kader van de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen.

In zijn arrest 28/92 van 2 april 1992 heeft het Arbitragehof de tweedeling aanvaard: enerzijds kosteloze toegang voor het leerplichtonderwijs waarbij rechtstreekse of onrechtstreekse schoolgelden geen beperking mogen vormen en anderzijds het vragen van een bijdrage voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten, zonder dat deze de kosten van noodzakelijke en geleverde goederen of prestaties mag overschrijden.

Aanvullend aan het noodzakelijke onderwijsprogramma kunnen er onderwijsactiviteiten en een dienstverlening voor leerlingen georganiseerd worden die niet noodzakelijk zijn in het kader van de eindtermen of ontwikkelingsdoelen, zowel binnen of buiten de lestijden en al of niet binnen de schoolgebouwen. Hiervoor geldt het principe van de kosteloosheid voor het basisonderwijs niet. Het gaat om een afzonderlijke dienstverlening die niet verplicht is en waarvoor een bijdrage aan de ouders gevraagd kan worden.

De Commissie zorgvuldig bestuur neemt kennis van het schoolreglement van de betrokken school voor het schooljaar 2005-2006, punt 3.5. Verbruiken op school – inzamelen van geld. Er is vermeld dat alle stedelijke scholen de maximumfactuur hanteren. Het gaat om kosten voor cultuur, sport, extra muros en bijdragen in de klas. Voor de kleuters is de maximumfactuur 70 euro. Ter zitting verklaart de directie dat van het maximum van 70 euro er ongeveer 15 à 20 euro per schooljaar opgevraagd wordt, hierin inbegrepen de uitstap naar de Lilse Bergen.

De Commissie herhaalt haar standpunt dat schoolreizen niet noodzakelijk zijn in het kader van eindtermen en ontwikkelingsdoelen. De Commissie is van oordeel dat in principe schooluitstappen niet tot het basisaanbod behoren en moeten beschouwd worden als niet verplicht. De effectieve kosten kunnen in rekening gebracht worden bij de ouders, op voorwaarde dat ze in een evenwichtige verhouding staan tot de doelgroep en rekening gehouden wordt met minder gegoeden. Voor schooluitstappen kan dus een bijdrage gevraagd worden.

De Commissie is van oordeel dat de school aan de ouders geen willekeurige bijdragen mag vragen. Het aanrekenen van kosten in de bijdrage dient reëel te zijn: enerzijds in overeenstemming met de door de school effectief gemaakte kosten en anderzijds voor goederen of diensten waarvan de betrokken leerling gebruik heeft gemaakt. In dit dossier is dit blijkbaar het geval omdat de kost van de uitstap (12 euro) betrekking heeft op vervoer en toegang met begeleiding (5,40 en 6,25 euro).

De decretale onderwijsregelgeving voorziet dat de omvang van de bijdrage ter sprake komt via overleg in het participatieproces. Het schoolbestuur dient daarna bij de inschrijving alle ouders schriftelijk duidelijk en precies op de hoogte te brengen van de bijdrageregeling voor het komende schooljaar. De school is in dit dossier haar decretale verplichtingen nagekomen.

De Commissie Zorgvuldig bestuur stelt ten slotte vast dat er wellicht onduidelijke of onvoldoende communicatie was tussen ouders en school met betrekking tot de uitstap naar de Lilse Bergen. Er is geen afzonderlijke vermelding in het schoolreglement of in de maandberichten en een dag op voorhand hangt er een bijdragefiche aan de deur. Dit doet bij ouders het vermoeden ontstaan dat er plots in de loop van het schooljaar een bijkomende bijdrage gevraagd wordt, wat hier niet het geval is. Het is dan ook wenselijk dat de school de communicatie naar de ouders beter verzorgt en hen duidelijkheid verschaft over de maximumfactuur waarin een aantal kosten zijn inbegrepen.

Brussel, 12 juni 2006

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter